

Butlletí electrònic de la SCEA

núm. 93, gener 2010

No hi ha res que la natura faci o hagi fet en va.

Aristòtil, 384-322 a de C.

Des de la secretaria de la SCEA desitgem que el 2010 sigui el millor any de les vostres vides i que l'educació ambiental segueixi sent el full de ruta que ens uneix en aquest camí de fer un món més just, igualitari i sostenible!

Bones festes !!!

Estrenem Cine - Fòrum

El passat dilluns 21 de desembre el Servei de Documentació d'Educació Ambiental (SDEA) va acollir el primer passi del que pot arribar a ser un Cine-Fòrum com els de debó! La iniciativa va sorgir en motiu de la rebuda del llibre de Ramón Herrera, *Eco-Cine, Una guía para la educación en valores ambientales*. La intenció és crear un espai de trobada un cop al trimestre, on socis i sòcies de la SCEA puguem veure cinema i debatre sobre algunes problemàtiques ambientals que existeixen i quines solucions els hi podem donar. Per ser la inauguració al finalitzar es va brindar amb cava acompanyat de neules i torrons, tot sigui per crear caliu nadalenc...

La pel·lícula que vam triar per obrir aquest cicle va ser la de la cineasta francesa Agnès Varda amb el seu vídeo documental de l'any 2000 *Los espigadores y la espigadora*. La directora es desplaça a la recerca d'espigadors, recuperadors, recollidors o simples buscadors de coses insospitables que per necessitat, sort o elecció pròpia i convicció, conformen un grup humà en contacte amb els desapropiats dels

demés amb un univers personal sorprenent. Agnès Varda torna a parlar amb ells un parell d'anys després i elabora el film *Deux ans après*. Qui sap, potser aquesta podria ser la pel·lícula candidata pel següent passi, tot i que ja hem rebut nous suggeriments!

Conferència Internacional de Medi Ambient per Infants i Joves. Brasil juny 2010

La SCEA lidera la coordinació d'un grup organitzador a nivell català d'un procés d'àmbit internacional on els joves de les escoles de tot el món poden participar-hi. La iniciativa comença quan des del Ministeri de Brasil es posen en contacte amb el Ministeri d'Educació per convidar a la participació de la Conferència Internacional per Infants i Joves sobre el Medi Ambient- Cuidem el planeta.

A la SCEA ens arriba la informació per en Fernando Filppini, un jove brasiler que està estudiant a Barcelona i que participa en l'organització de la Conferència. La SCEA es posa en contacte a l'abril del 2009 amb l'organització europea, demanant més informació. Després del Congrés Iberoamericà d'Educació Ambiental que es celebra a Argentina al setembre del 2009, es concreten els contactes a nivell estatal i europeu.

A partir del novembre, la comunicació amb les xarxes que s'estan constituint per realitzar les accions a nivell català, espanyol i europeu s'intensifica, i la SCEA es planteja reunir les xarxes d'escoles i de joves que treballen aquest tema a Catalunya per engegar un procés de participació col·lectiva: Programa Escoles Verdes, diverses Agendes 21 Escolars, la Xarxa d'Escoles per la Sostenibilitat de Catalunya (XESC) Xarxa d'Escoles Compromeses amb el Món, Unescocat, Minyons Escoltes, etc.

El passat dia 22 de desembre vam fer una primera trobada i les organitzacions i entitats estan disposades a col·laborar-hi.

Per accedir a més informació sobre tot el procés podeu consultar la pàgina web:
<http://confint2010.mec.gov.br/esp/>

Professionalització

Com ja sabreu, el grup de treball de professionalització de la SCEA treballa des de mitjans d'octubre en motiu de les noves regulacions que des de l'Institut Català de Qualificacions Professionals (ICQP) s'estan portant a terme perquè finalment la figura d'educador ambiental, juntament amb altres professions com la de guia, intèrpret o monitor ambiental, siguin reconegudes. La SCEA en col·laboració amb el Col·legi de Biòlegs de Catalunya i el Col·legi d'Ambientòlegs (COAMB) volem elaborar un informe on quedi reflexat quin és el perfil actual de l'educador ambiental i quin creiem que hauria de ser. Per això, i en breu, us tornarem a demanar la vostra col·laboració perquè contesteu una nova enquesta. Per això ja no és necessari que responeu a la primera que vam enviar-vos. El buidatge d'aquesta serà el document base per elaborar un informe capaç d'aportar arguments de cara al període d'esmenes i al·legacions al text del Departament de Treball en termes formació, tasques a desenvolupar, salaris, condicions, etc... Des de l'ICQP se'ns ha avisat que aquest document arribarà a les nostres mans durant el primer trimestre del 2010 i que podrem sol·licitar una entrevista amb els responsables.

Guia d'Activitats d'Educació Ambiental

Continuem treballant amb l'elaboració de la Guia d'Activitats d'Educació Ambiental i ja estem a la recta final.

Hem fet fins a 8 sessions amb el grup de treball del Consell de Centres i ja tenim seleccionats 30 criteris i 30 activitats que aniran a la guia definitiva. La guia pretén ser una eina útil, atractiva i necessària per als educadors i educadores ambientals que comencen, pels que volen revisar la seva pràctica educativa, pels que han de triar quines activitats fer, en definitiva, per a totes aquelles persones que la necessitin. Ara hem d'acabar de fer-li els últims retocs, que uns ulls externs li facin la última revisió i enviar-la a maquetar!

Us mantindrem informats/des del seguiment i la possible data de publicació.

Aniversari SCEA

Aquest any 2010 que acabem d'encetar es compleixen 25 anys de la fundació de la SCEA i per això volem celebrar un aniversari d'allò més sonat al costat de totes i tots vosaltres. Encara estem fent la planificació i treballant les idees per aquest acte, però tan bon punt anem avançant amb els preparatius us en farem ressò als pròxims butlletins. Les dates amb que estem començant a pensar són el 23-24 d'abril.

25 anys no són pocs i tampoc es compleixen cada dia!

El soci del mes

Aquest mes de gener us presentem el nostre soci, Marcel Gutinell Maurí. 38 anys.

Sóc en Marcel, tinc 38 anys i sóc reestudiant de Geografia (vol dir que ho vaig deixar fa molt temps i ara m'hi he reenganxat) i director de Lleure. Visc a La Selva de Mar, i formo part de l'equip de guies i educació ambiental del Parc Natural del Cap de Creus.

D'on sorgeix la teva vocació com a educador ambiental? Perquè creus que t'hi has acabat dedicant?

Si els hi preguntéssiu als amics de petit, segur que tots us dirien que era d'aquells nens que sempre mirava els animals, que em sabia tots els noms dels bitxos, que portava serps a classe... Quan, d'adolescent sortíem amb l'esplai era el típic pesat que sempre estava parlant que si el núvols, que si

aquell arbre, que si hem de reciclar, que si no podem llençar això o allò, que si... ja ho veieu, entre l'avi que em portava a bosc, a buscar bolets i espàrrecs, a l'hort, a la riera, i els pares que em portaven d'excursions per mitja Catalunya van crear una mena de monstre ambiental. I, es clar, quan em van dir que hi havia gent que es guanyava la vida fent el que jo ja feia, se'm van obrir els ulls.

S'està portant a terme tot un procés de professionalització de l'educador ambiental, creus que això és necessari? Milloraria la situació actual?

Si. Crec que hem de ser un molt bon instrument per al professorat i per això hem d'estar preparats per dur-ho a terme. I, a més, cada cop crec més important que aquesta preparació passa més pels coneixements didàctics i de que és un nen/a o jove, que tenir molts coneixements de temes ambientals. Hem de ser capaços de fer redescobrir la natura als/les nens/es i joves per fer-los còmplices d'intentar salvaguardar aquest món. No els podem tenir un matí immersos en un dossier llarguíssim i complicat. Hem de fer que aixequin els ulls, que mirin, queolorin, que entenguin i, sobretot, que s'ho passin bé. Si l'alumne s'ho passa bé, tot allò que s'ha treballat els entrarà molt millor, i quan arribin a casa ho explicaran.

Encara que per millorar la situació actual hi ha masses variables; Els educadors ens hem de creure que aquesta pot ser una professió per vida, i no una feina fins que trobi una cosa millor a l'administració. Els empresaris han de tenir clar que un educador ha de tenir una feina estable i un sou raonable, i no dedicar-se a buscar estudiants. El professorat ha de tenir clar quina és la nostra tasca de complement a l'aula. I l'administració hauria de saber que existim... En fi, és un peix que es menja la cua, i al final, qui ho acaba pagant és aquell nen o nena que ha vingut (i ha pagat!!) per fer una activitat.

Quin regal has fet o faries que creguis pot ajudar a treballar la sostenibilitat ?

Ja fa molts anys que els regals que faig són productes de menjar de proximitat. En el meu cas, que visc a l'Alt Empordà, regalo oli, vi, anxoves, etc... Perquè ens hem d'encaparrar a comprar coses innecessàries i fetes a qui sap on? Productes locals i si pot ser, de producció petita i ecològica.

Encara que sempre m'ha encantat una roda de hámster que té una dinamo i serveix per carregar el telèfon mòbil. (és broma)

Les vocalies informen Servei de Documentació Ambiental

Mapa de la protecció envers la contaminació lluminosa a Catalunya [Document cartogràfic].

Barcelona: Generalitat de Catalunya.

Departament de Medi Ambient i Habitatge, [2007].
1 mapa.

El Mapa contempla quatre zones de protecció, atenant, d'una banda, la necessitat de mantenir una correcta il·luminació en aquelles àrees en què es desenvolupa l'activitat humana, i, de l'altra, la protecció, tant com sigui possible, dels espais naturals i la visió del cel a la nit.

Mapa de soroll: Barcelona: 2007. [Barcelona]: Ajuntament de Barcelona. Medi Ambient, [2009]. 11 vol.

Nou mapa de soroll de la ciutat de Barcelona. Aquest és el tercer mapa publicat per l'Ajuntament de Barcelona i forma part del Mapa Estratègic de Soroll (MES). Per cada un dels districtes de la ciutat s'hi dedica un volum a més d'un petit informe de síntesi de l'obra en conjunt.

MUJAL ROSAS, R. M. (dir.). **Fuentes de energía eléctrica** [cd-rom]. Barcelona: Edicions UPC, 2005. 1 cd-rom.

MUJAL ROSAS, R. M. (dir.). **Fuentes de energía eléctrica** [Enregistrament vídeo]. Barcelona: Edicions UPC, 2005. 1 disc òptic (DVD): 119 min.

Totes dues referències formen una obra que tracta les energies convencionals i renovables (hidroelèctrica, tèrmica convencional i de cycle combinat, nuclear, eòlica, solar fototèrmica i fotovoltaica, de biomassa, de residus sòlids urbans, marina, geotèrmica i de piles de combustible) a més d'un capítol introductori sobre l'estalvi energètic. El DVD permet realitzar una visita virtual en 3D per cadascuna de les centrals d'energia. El CD de continguts exposa la història, el funcionament, els components, les aplicacions, els avantatges i desavantatges, la situació actual, la legislació i l'estat ambiental de cadascuna de les energies.

RIVERO FERNÁNDEZ, C. **Guía sobre el comercio de derechos de emisión de gases de efecto invernadero**. [Madrid]: Fundación MAPFRE; AEDHE, [2009]. 182 p. Publicació dirigida a empreses per facilitar i millorar el seu coneixement de drets d'emissió, el seu funcionament i règim regulador així com les formes i mecanismes previstos en el Protocol de Kyoto a l'objecte d'aconseguir aquests drets.

Recursos

- Apareix una nova publicació trimestral d'actualitat ecològica, **Ecoxarxa**. Una revista en color, amb una àmplia informació sobre ecologia i natura, a la venda en establiments especialitzats i per subscripció. Trobareu més informació a la seva web: <http://www.ecoguia.net/> o al telèfon: 93 494 97 04.

- **Cuinant el planeta**, és una nova publicació que dóna xifres, fets, preguntes i propostes sobre el canvi climàtic i el sistema alimentari global. L'editen GRAIN, Entrepobles, la Campanya "Noet Mengis el Món", conformada per l'Observatori del Deute en la Globalització, la Xarxa de Consum Solidari i Veterinaris Sense Fronteres. El dossier pretén aprofundir en la denúncia, posicionar la problemàtica en el centre del debat actual i exigir justícia climàtica. El llibre planteja que, en el debat sobre el canvi climàtic, resulta urgent qüestionar l'actual model agroalimentari, posar en evidència com és una gran part del problema i com la seva transformació pot ser part de la solució. Aquí el podreu trobar en pdf:

<http://www.xarxaconsum.net/images/stories/Llibres/cocinandoplaneta.pdf>

- Us recomanem que feu una ullada als primers resultats del **2n informe del Canvi Climàtic a Catalunya**, que va presentar el **CADS** (Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible) a Copenhaguen en motiu de la Cimera Mundial del Clima (COP15). L'informe relata les bases científiques, els impactes, la mitigació i l'adaptació a l'escalfament global que s'està duent a terme a Catalunya. Podeu consultar-lo en aquest link:

http://www15.gencat.net/cads/AppPHP/images/stories/ambits_de_treball/cimera_copenhaguen/2n_informe_canvi_climtic_a_catalunya.pdf

- Us recomanem que feu un cop d'ull a una divertida i original proposta a la xarxa. **MAKEA** és una alternativa a la cultura de "l'usar y tirar". És una marca que no ven res, sinó que més aviat representa una actitud de resistència, on s'ha de fer anar la intel·ligència i la creativitat col·lectiva per convertir útil allò que la nostra societat del consum ja ha rebutjat. Recuperem el lema "do it yourself" (fes-t'ho tu mateix) i allarguem la vida útil dels productes ! Trobeu-la a: <http://www.makeatuvida.net/>

- UNESCO Etxea, Centro UNESCO Euskadi, 2009 edita un **Manual d'Educació per a la Sostenibilitat**. Aquest manual

pretén ser un recurs flexible i polivalent al servei d'aquells que tinguin qualsevol responsabilitat educativa, tant al sistema educatiu com en àmbits no formals. Per a més informació o adquirir exemplars contacteu amb: Ingurumena - Medio Ambiente. UNESCO Etxea Alda. Urquijo, 60, ppal. Dcha - 48011 Bilbo (Bizkaia).Tlf: 94 427 64 32. Web: <http://www.unescoeh.org>. Està disponible en espanyol i anglès en format pdf a la següent adreça web: http://www.unescoeh.org/ext/manual_EDS/principal.swf

Formació

- Al Centre Esplai (El Prat de Llobregat) **la Fundació Catalana de l'Esplai** ens ofereix el curs: **La sostenibilitat en el centre educatiu**. Com podem aconseguir un centre més sostenible? Durant el curs es reflexionarà i es desenvoluparan estratègies de participació per avançar cap a la sostenibilitat del centre i dels seus projectes. S'introduirà la gestió ambiental i l'Agenda XXI: diagnosi i acció! Dies **12, 14, 19, 21 i 26 de gener**. Dimarts i dijous de 15 a 19h.
- **Eco-union** en col·laboració amb el Campus per la Pau de la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) ofereix el curs: **Ecología Urbana i Canvi Climàtic**. Aquest curs ofereix una visió multidisciplinària de les problemàtiques medi ambientals en els nostres ecosistemes urbans (locals) i els seu impacte en el canvi climàtic (global). Presenta possibles solucions i exemples de bones pràctiques per fer del nostre hàbitat un entorn més sostenible. Curs acreditat per la UAB i la UPC i avalat per la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona. Duració: **100 hores**. Idioma: **castellà**. Dates: **19 de gener al 9 d'abril de 2010**.
Informació: <http://www.ecouniversidad.eu> Correo-e: formacion@eco-union.org

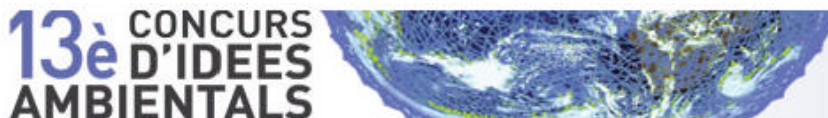
Subvencions, premis i ajuts

A continuació us fem arribar els enllaços d'unes subvencions que poden ser del vostre interès:

- Poden participar entitats sense ànim de lucre ubicades a l'àmbit d'actuació de **Caja Castilla La Mancha** que desenvolupin projectes de **conservació i preservació ambiental** en les següents línies d'actuació: **patrimoni natural, agrobiodiversitat i medi ambient urbà**. <http://portal.ccm.es/social/medioambiente/>
- Convocatòria per a l'any 2010 d'ajuts adreçats a entitats sense ànim de lucre i universitats per a projectes de prevenció de residus municipals per fomentar la implantació de projectes de prevenció de residus municipals que incloguin actuacions en els àmbits de les dependències pròpies o dels membres de l'entitat o universitat. http://www.arc-cat.net/ca/agencia/subvencions/mah_3381_09.html
- L'objecte de la Convocatòria és recolzar aquells projectes dirigits a millorar el patrimoni natural a través de la protecció de la biodiversitat, la preservació de la qualitat ambiental i dels ecosistemes, la promoció del voluntariat ambiental i l'ús sostenible dels recursos naturals. Es podran presentar entitats privades sense fi de lucre, que persegueixin finalitats d'interès mediambiental. http://www.obrasocialcajamadrid.es/ObraSocial/os_cruce/0,0,0_2166032_0_0,00.html
- Convoca subvencions a associacions i fundacions a l'àmbit de Catalunya per al finançament d'actuacions d'educació i sensibilització ambiental en matèria de canvi climàtic que es duiguin a terme durant el 2010. Poden optar a aquesta convocatòria

les actuacions d'educació i sensibilització ambiental relatives a biodiversitat, que incloguin l'efecte del canvi climàtic sobre aquesta.
<http://www.gencat.cat/eadop/imatges/5533/09344053.pdf>

- La **Universitat Politècnica de Catalunya** cerca idees, projectes i accions innovadores que fomentin la sostenibilitat i que siguin aplicables en l'àmbit local. Amb això **s'obre el 13è Concurs d'Idees Ambientals i Sostenibles**.

Més informació a: <http://www.univers.upc.edu/concursos/ideesambientals>

Sabeu que...

- El dimecres **20 de gener, a les 7 de la tarda**, a la Porta del Delta, Oficina d'Informació i Promoció del Delta del Llobregat (al Prat de Llobregat), l'Institució Catalana d'Història Natural ens ofereix la sessió científica: ***Règim hidrològic i coexistència d'espècies de plantes a les maresmes del delta del Llobregat***, a càrrec d'Efrem Batriu, Departament de Biologia Vegetal de la Universitat de Barcelona.
- **L'Aula Ambiental del Punt Verd de la Sagrada Família** ens ofereix assistir a la **Tertúlia-Berenar** on es parlarà del **reaprofitament d'aigües de la llar**, a càrrec de Jordi Huguet, Aula de l'Aigua. **Dimecres 20 de gener a les 19 h.** Una altra tertúlia-berenar s'ofereix el dia **26**, també a les **19h** que ens introduirà una mica al món de la **bioconstrucció**, a càrrec del Col·lectiu Ciutat Verda.

Informació a: www.aulambiental.org o al blog: aulambientalsf.blogspot.com

Inscripcions (inici 18 de gener): info@aulambiental.org Tel: 934 350 547

- **Fins al 31 de gener** de 2010 podreu visitar l'**exposició fotogràfica** on es mostren imatges de les excursions i les activitats que l'entitat **Unió Excursionista de Catalunya de Bagà** ha realitzat des del mes de setembre del 2008 a l'agost del 2009. Ho trobareu a: Parc Natural del Cadí-Moixeró. C/ de la Vinya, 1. 08695 BAGÀ Tel.: 93 824 41 51 A/e: pncadimoixero.dmah@gencat.cat
- Els dies **30 de gener i 1 de febrer** de 2010 s'obren les jornades tècniques de debat "**L'escalfament global. Incineració de residus, solució o problema?**"
Dissabte **30 de gener** al **Centre d'Art Santa Mònica de Barcelona (Drassanes)**
Dilluns **1 de febrer**: Sala d'actes de l'**Edifici Vèrtex al Campus Nord de la UPC** de Barcelona. Les places són limitades, però podeu inscriure-us prèviament al correu: cepa@pangea.org o be trucant al: 93 680 27 51. Consulteu el tríptic amb tota la informació en aquest enllaç: <http://ecologistes.cat/documents/tripticweb.pdf>

- El **Consorti del Parc de Collserola** ens convida a fer una ullada a la nova **exposició temporal "Els líquens"**, un món en

miniatura, inaugurada el passat 23 de novembre, la trobareu al Centre d'Informació. També us volem recordar que hi ha una nova exposició permanent al Parc, **Una exposició pensada per fer pensar**, on hi trobareu centenars de preguntes, i algunes respostes...

Horaris: de 2/4 de 10 a les 3 de la tarda, tots els dies de l'any, excepte Nadal, Sant Esteve, cap d'any i Reis. Ubicació: Carretera de Vallvidrera a Sant Cugat, al km. 4,7. Telèfon: 93 280 35 52 Fax: 93 280 60 74

- Des del **Centre Cívic El Coll** s'ha creat el **Projecte Grup Horticultura Urbana al Coll**, amb el qual es vol difondre l'horticultura urbana en tots els seus sistemes i possibilitats. Estan organitzant i creant un petit hort a les terrasses, si també us interessa poseu-vos en contacte amb el centre cívic i participeu en aquesta activitat ecològica i saludable. Més informació a: ccelcoll@bcn.cat Tel: 93 256 28 77

- Us recordem també que el **Grup d'Acció Forestal de DEPANA (GAF)** està instal·lant un viver d'arbres i plantes mediterrànies per ajudar a repoblar zones de muntanya. Si esteu interessats en col·laborar-hi feu-ho també a través del contacte del Centre Cívic El Coll.

SCEA

Societat Catalana d'Educació Ambiental

C. Aragó 281, 1r 1a. 08009 Barcelona.

Tel. 93 488 29 79 Fax 93 487 32 83

A/e: scea@pangea.org

www.pangea.org/scea

SDEA

Servei de Documentació d'Educació Ambiental

C. Nil Fabra 20. 08012 Barcelona.

Tel. 93 256 25 92

A/e: documentacioambiental@bcn.cat

www.pangea.org/scea/sdea.htm